

GİRİŞ

Ebeler gebelik, doğum, cinsel sağlık ve üreme sağlığı hizmetlerini iyileştirmek için anahtar rol oynayan sağlık çalışanlarıdır. Uluslararası Ebeler Konfederasyonu (ICM), Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ve Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA) yayınları, ülkelerin Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine ulaşabilmesi için ebeliğe daha fazla yatırım yapılması gerektiğini ifade etmektedir. Ebeler kadınlarla doğrudan ve yakın bir ilişki kurarak, kadınların kendisine ve ailesine bakabilme kapasitesini artırır ve bu sayede sağlığı geliştirme konusunda önemli bir değişim yaratma fırsatı elde eder. Ebeleri ve ebelik mesleğini güçlendirmek, sağlığı yükseltme, cinsiyet eşitliğini sağlama ve ekonomik büyümeyi destekleme açısından üç yönlü güçlü bir etki yaratmaktadır. ICM güçlü bir ebelik mesleği için; eğitim, yasal düzenlemeler ve örgütlenmeyi üç temel alan olarak tanımlamakta ve bunu üzerindeki ayakta tutan bir “sac ayağı”-na benzetmektedir. Dolayısıyla, tek bir ayağın dahi eksikliği/ yetersizliği halinde tüm ebeliğin zayıflaması kaçınılmazdır. Ebelik dernekleri, değişimi başlatma potansiyelleri nedeniyle, mesleğin güçlendirilmesi çalışmalarının tetikleyicisi ve temel aktörüdür. Ebelik dernekleri, savunuculuk rolleri ile ebelik eğitiminin altyapısını ve niteliğini geliştirebilir, siyasi lobiler oluşturarak yasal düzenlemelerin politikacılar tarafından kabulünü sağlayabilir. Bu bölümde örgütlenme, mesleki örgütler, ebelikte mesleki örgütlenme, ulusal ve uluslararası ebelik derneklerine değinilecektir.

¹ Doç. Dr., Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Ebelik Bölümü, nazan.karahan@sbu.edu.tr

çalışmaları yaparak ebelik eğitiminin kalitesinin yükseltilmesine katkıda bulunmaktadır. Dernek, ebeliğe özgü mezuniyet öncesi ve hizmet içi eğitimlerin akreditasyon sürecinin başlatılması konusunda çalışmalar yapmak üzere hazırlıklarını sürdürmektedir.

SONUÇ

Güçlü bir ebelik mesleği için; eğitim, yasal düzenlemeler ve örgütlenme üç temel alanı oluşturmaktadır. Ebelik dernekleri, değişimi başlatma potansiyelleri nedeniyle, mesleğin güçlendirilmesi çalışmalarının tetikleyicisi ve temel aktördür. Ebelik dernekleri, savunuculuk rolleri ile ebelik mesleğinin gelişimini olumlu etkiler, ebelik eğitiminin altyapısını ve niteliğini geliştirebilir, siyasi lobiler oluşturarak yasal düzenlemelerin politikacılar tarafından kabulünü sağlayabilmektedir. Mesleki örgütler, otorite için baskı grupları oluşturmakta, istekler ve çözüm bekleyen sorunlar, yetkililere kolaylıkla ulaştırılabilir hale gelmektedir. Ancak örgütün gücü, üye sayısı ile doğrudan ilişkilidir. Üyesi az olan örgütlerin temsil ve baskı gücü yetersizdir. Bu nedenle her ebeğin mesleğine karşı en önemli sorumluluklarının biri, ulusal mesleki derneklere üye olmaktır. Dernekler de mesleki örgütlenmenin öneminin anlaşılması için çalışmalar yürütmelidir. Ayrıca ebelik eğitimi veren kurumlar öğrencilerine mezuniyet öncesi dönemde, temel insan hak ve özgürlüklerini korumayı öğretmeli, gönüllülük bilinci kazandırmalı ve ebelikte örgütlenme konusunda mezuniyet öncesi farkındalık oluşturulmalıdır.

KAYNAKLAR

- Adcock JE, Sidebotham M, Gamble J. What do midwifery leaders need in order to be effective in contributing to the reform of maternity services? *Women and Birth*. 2022;35 (2):142-152.
- Alıç M. Örgütler. *Eğitim Yönetimi Dergisi*. 1995; 1(1).
- Altınayak SÖ, Apay S.E, Vermeulen J. The role of midwifery associations in the professional development of midwifery. *Eur J Midwifery*. 2020; 4(27): 1-8.
- Anadolu Ebeler Derneği. (01.03.2023 tarihinde www.anadoluebelerderneği.org adresinden ulaşılmıştır)
- Andrews H, Perron L, Vander Plaetse B, et al. Strengthening the organizational capacity of health professional associations: the FIGO logic toolkit. *Int J Gynaecol Obstet*. 2013;122:190–1.
- Arslan H, Karahan N, Çam C. Ebelik Mesleğinin Doğası ve Doğum Şekli Üzerine Etkisi, Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim Ve Sanatı Dergisi. 2010;1(1):54-59.
- Balaban AY, Çoban İnce İ. Gençlerin sivil toplum kuruluşlarındaki gönüllülük faaliyetleri ve gönüllülük algısı: Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı (TEGV) örneği. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 2015; 30(2):149-169
- Bilgin Z, Kocabey MY, Yeşilyurt G, Öztürk D. Ebelerde Örgütlenme ve İş Doyumunun Belirlenmesi. *HSP*. 2017;4(1):105-111.
- Bogren M, Erlandsson K Opportunities, challenges and strategies when building a midwifery profession. findings from a qualitative study in Bangladesh and Nepal. *Sex Reprod Health*. 2018;16:45–9.

- Bogren MU, Wiseman A, Berg M. Midwifery education, regulation and association in six South Asian countries—A descriptive report. *Sexual & Reproductive Healthcare*. 2012; 3(2):67-72.
- Cadée F, Nieuwenhuijze MJ, Lagro-Janssen AL, De Vries R. From equity to power: Critical Success Factors for Twinning between midwives, a Delphi study. *J Adv Nurs*. 2018;74(7):1573–1582
- Can N. Örgütlenme Gereksinimi ve Önemi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*. 2002; 27(125): 74-78.
- Ebe ve Hemşireler Derneği. (01.03.2023 tarihinde www.ehemder.org adresinden ulaşılmıştır)
- Ebeler Derneği. (01.03.2023 tarihinde www.turkebelerdernegi.org adresinden ulaşılmıştır)
- Ebelik Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği. (01.03.2023 tarihinde www.epdak.org adresinden ulaşılmıştır)
- Ebelikte Eğitim ve Araştırma Derneği. (01.03.2023 tarihinde www.ebearge.com.tr adresinden ulaşılmıştır)
- European Midwives Association. Available from: <https://www.europeanmidwives.com> Accessed 1th March 2023
- International Confederation of Midwives. Available from: www.internationalmidwives.com Accessed 1th March 2023
- International Confederation of Midwives. *Member Association Capacity Assessment Tool (MACAT)*. Available from: <https://www.europeanmidwives.com> Accessed 1th March 2023
- Karahan N. Ebeler Derneği'nin yayınlanmamış arşiv bilgileri, 2023.
- Kuşaklı BY, Çetin G, Ateş AY. Hemşirelikte Mesleki Örgütlenme. *Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi*. 2019; 2(2); 131-138.
- Lopes SC, Titulaer P, Bokosi M, Homer C, ten Hoop-Bender P. The involvement of midwives associations in policy and planning about the midwifery workforce: A global survey. *Midwifery*. 2015; 31;1096–1103.
- Mattison C, Bourret K, Hebert E, et al Health systems factors impacting the integration of midwifery: an evidence-informed framework on strengthening midwifery associations. *BMJ Global Health*. 2021; 6:e004850.
- Nove A, Friberg IK, de Bernis L, et al. Potential impact of midwives in preventing and reducing maternal and neonatal mortality and stillbirths: a lives saved tool modelling study. *Lancet Glob Health*. 2021;9:24–32.
- Shaw D. Advocacy: the role of health professional associations. *Int J Gynaecol Obstet*. 2014;127 Suppl 1:43–48.
- Toker E, Turan Z, Seçkin Z. Bir hastanede çalışan ebelerin mesleki örgütlenme durumu, iş doyumunu ve tükenmişlik düzeylerinin belirlenmesi. *Sağlık ve Toplum*. 2020; 20(1): 88-97.
- UNFPA, ICM, WHO. *The State of the World's Midwifery (SoWMy 2021)*. Available from: <https://www.unfpa.org/publications/sowmy-2021> Accessed 1th March 2023.